

PATVIRTINTA
Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos
direktorius 2022 m. kovo 17 d.
įsakymu Nr. 1T-40(1.12.E)

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA
(asignavimų valdytojo kodas 90.900.1768)

2022–2024 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS MISIJA

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos misija – ginti žmogaus teisę į asmens duomenų apsaugą.

II SKYRIUS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS IR STRATEGINIAI IR (ARBA) VEIKLOS TIKSLAI

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, pagal Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio 27 punktą, veikianti **teisingumo** veiklos srityje. Šiai sričiai 2021–2030 metų Nacionaliniame pažangos plane numatytas 8-asis strateginis tikslas – *didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą*.

Inspekcija prisideda prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 861 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teisingumo sistemos plėtros programos patvirtinimo“ patvirtintos 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos teisingumo sistemos plėtros programos (toliau – Teisingumo sistemos plėtros programa) pažangos priemonės „Modernizuoti teisinės apsaugos procesus“ siekdama rezultato rodiklio – Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis (proc.).

Inspekcijos veiklos tikslas – užtikrinti tikrą pagarbą fizinių asmenų teisei į asmens duomenų apsaugą ir sudaryti vienodas veiklos sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui.

1 lentelė. Tikslai ir jų poveikio rodikliai

NPP strateginis tikslas arba veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis	Pradinė NPP nustatyta strateginio tikslo arba veiklos tikslo poveikio rodiklio reikšmė	Veiklos tikslo rodiklio reikšmės			Artimiausio paskesnio laikotarpio faktinė NPP strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmė	NPP strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmės	
		2022 metai	2023 metai	2024 metai		2025 metai	2030 metai
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Strateginis tikslas. NPP-08 Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą							
1.1. Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis	60 proc. (2021)				62 proc.	+4,44 proc. (2025)	+10 proc. (2030)
2. Veiklos tikslas. Užtikrinti fizinių asmenų teisę į asmens duomenų apsaugą ir sudaryti sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui							
2.1. Asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą, dalis, proc.	86 (2021)	82	83	83			

III SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAİ

Beveik ketverių metų 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679) taikymo priežiūros ir stebėsenos patirtis bei Inspekcijos veiklos rodiklių rezultatai sudaro prielaidas daryti išvadą, kad Lietuvoje pavyko pasiekti, jog viešojo ir privataus sektoriaus organizacijos bei duomenų subjektai turėtų būtinų žinių apie kiekvieno iš jų teises ir pareigas asmens duomenų apsaugos srityje, o tai leido prisidėti prie Reglamento (ES) 2016/679 iškelto iššūkio – siekti aukštų teisės į asmens duomenų apsaugą standartų. Nauja reguliavimo sistema tapo kur kas geriau žinoma suinteresuotiems asmenims. Inspekcijos pastangomis vystoma teisės į asmens duomenų apsaugą priežiūros sistema kuria pasitikėjamą Lietuvoje veikiančių duomenų valdytojų vykdomu asmens duomenų tvarkymu, kartu didina visuomenės informuotumą apie vis didėjančios skaitmenizacijos įvairiose ekonominio ir socialinio gyvenimo srityse keliamas rizikas fizinių asmenų teisėms ir laisvėms.

Didėjanti ekonominio ir socialinio gyvenimo skaitmenizacija bei pandemija padidino pavojų pažeisti asmens privatumą. Šiame kontekste asmens duomenys labiau nei bet kada yra mūsų skaitmeninio kasdienio gyvenimo dalis. Atsižvelgiant į tai, labai svarbu, kad Reglamentas (ES) 2016/679 atliktų savo, kaip galingo atitikties svėrto, vaidmenį ir sudarytų sąlygas iš tikrųjų gerbti asmenų teises ir sudarytų vienodas veiklos sąlygas duomenų valdytojams. Reagavimas į sparčiai augančius šios srities poreikius išlieka kasdieniu Inspekcijos iššūkiu, todėl 2022–2024 m. laikotarpiu Inspekcija toliau planuoja tęsti veiklas, skirtas didinti pagarbos asmens duomenų apsaugai kultūrą, siekdama užtikrinti tikrą pagarbą fizinių asmenų teisei į asmens duomenų apsaugą, visų pirma keliant ir gilinant suinteresuotųjų asmenų žinias, kompetenciją ir įgūdžius asmens duomenų apsaugos srityje, siekiant užtikrinti tinkamą Reglamente (ES) 2016/679 nustatytą asmens duomenų tvarkymo taisyklių įgyvendinimą ir efektyvią asmens duomenų apsaugos veikimo sistemą.

Atsižvelgiant į tai, Inspekcijos trejų metų trukmės 2022–2024 m. veiklos prioritetai yra:

1. Didinti duomenų valdytojų, duomenų apsaugos pareigūnų ir duomenų subjektų žinias, kompetenciją ir įgūdžius asmens duomenų apsaugos srityje.
2. Prisidėti didinant pasitikėjamą viešojo sektoriaus atliekamam asmens duomenų tvarkymu.
3. Stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą asmens duomenų apsaugos srityje.

Įgyvendinant **pirmąjį** veiklos prioritetą bus:

- siekiama, kad duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų atliekamas asmens duomenų tvarkymas atitiktų asmens duomenų tvarkymo reikalavimus, taip pat sudaromos vienodos veiklos sąlygos laisvam asmens duomenų judėjimui;
- keliami ir didinami duomenų apsaugos pareigūnų įgūdžiai sprendžiant su asmens duomenų tvarkymu susijusius klausimus juos paskyrusiose organizacijose, skatinamas didesnis duomenų apsaugos pareigūnų įtraukimas į sprendimų dėl asmens duomenų tvarkymo priėmimo procesą;
- keliamas duomenų subjektų informuotumas ne tik apie jiems garantuojamas teises asmens duomenų apsaugos srityje ir jų įgyvendinimo tvarką, bet ir duomenų valdytojų bei duomenų gavėjų pareigas tvarkant asmens duomenis;
- skleidžiama duomenų subjektų ir duomenų valdytojų bendradarbiavimo ir pagarbos kultūra, skatinama duomenų subjektus naudotis Inspekcijos pagalba ir tarpininkavimu sprendžiant su asmens duomenų tvarkymu susijusius klausimus.

Įgyvendindama prioritetą Inspekcija planuoja atlikti šiuos darbus: rengti metodinę informaciją lengvai prieinamu skaitmeniniu būdu, stebėti duomenų apsaugos pareigūnų skyrimo ir įtraukimo į organizacijų veiklą tendencijas bei teikti su tuo susijusius siūlymus suinteresuotiems asmenims, organizuoti atviras diskusijas asmens duomenų apsaugos klausimais ir konsultuotis su visuomene

priimant svarbiausius su asmens duomenų apsauga susijusius sprendimus. Planuojama toliau skelbti visuomeninę reikšmę turinčią informaciją apie Inspekcijos sprendimus, priimamus ne tik nagrinėjant skundus, bet ir atliekant tikrinimus savo iniciatyva. Tikimasi, kad ši informacija bus naudinga tiek duomenų valdytojams sprendžiant jiems kylančius asmens duomenų apsaugos iššūkius, tiek ir duomenų subjektams – vertinant jų asmens duomenų tvarkymo teisėtumą.

Ilgalaikėje perspektyvoje šie veiksmai leistų užtikrinti tinkamą Reglamente (ES) 2016/679 nustatytų asmens duomenų tvarkymo taisyklių įgyvendinimą ir veiksmingą asmens duomenų apsaugą. Tik didinant asmens duomenų tvarkymo veiklos dalyvių (duomenų valdytojų ir duomenų tvarkytojų bei duomenų apsaugos pareigūnų) žinias, kompetenciją ir įgūdžius duomenų apsaugos srityje būtų įmanoma užtikrinti aukštesnį asmens duomenų apsaugos standartą, o esant didesniai duomenų subjektų informuotumui – siekti veiksmingos teisių apsaugos.

Kadangi didelė dalis asmens duomenų tvarkymo vyksta viešajame sektoriuje, todėl **antrasis** veiklos prioritetas – pasitikėjimo viešojo sektoriaus atliekamu asmens duomenų tvarkymu stiprinimas. Įgyvendinant šį veiklos prioritetą didelis dėmesys bus skiriamas valstybės institucijų vykdomo asmens duomenų tvarkymo stebėsenai ir priežiūrai. Be to, bus vertinami institucijų rengiami teisės aktų, reglamentuojančių su asmens duomenų tvarkymu susijusius klausimus, projektai. Be kita ko, bus atkreipiamas politiką formuojančių subjektų atitinkamoje srityje dėmesys į poreikį naujai ar papildomai reglamentuoti su asmens duomenų apsauga susijusius klausimus atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2016/679 nustatytus reikalavimus. Įgyvendinant Europos Sąjungos (toliau – ES) iš dalies finansuojamą projektą „SolPriPa 2 Work“, planuojama organizuoti viešojo sektoriaus institucijų, tokių kaip teismai, ministerijos ir jiems pavaldžios institucijos, savivaldybės, atstovams seminarus bei parengti metodines priemones, skirtas aktualiems asmens duomenų apsaugos klausimams viešajame sektoriuje aptarti.

Įgyvendinant **trečiąjį** veiklos prioritetą, numatoma aktyviai dalyvauti užtikrinant Reglamente (ES) 2016/679 nustatytą nuoseklumo taikymo mechanizmą – su kitomis priežiūros institucijomis derinti bendrus veiksmus, susijusius su pranešimų apie asmens duomenų saugumo pažeidimus ir skundų nagrinėjimu, tyrimų ir išankstinių konsultacijų atlikimu, kai tai susiję su tarpvalstybinio asmens duomenų tvarkymu. Taip pat didelis dėmesys bus skiriamas bendradarbiavimo vystymui vykdam 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 nustatytus įsipareigojimus. Inspekcija planuoja nuolatos dalyvauti tarptautinių priežiūros darbo grupių veikloje, siekdama vykdyti ES teisės aktais numatytus valstybėms narėms tenkančius įsipareigojimus, taip pat vykdyti šiuose teisės aktuose numatytus auditus bei stiprinti šias funkcijas vykdančių asmenų kompetencijas. Inspekcijos darbuotojų, dalyvaujančių minėtų grupių ir institucijų veikloje, kompetencijų stiprinimas neatsiejamas nuo Lietuvos Respublikos įsipareigojimų skirti juos kaip deleguotus ekspertus atliekant Europos Komisijos organizuojamus Šengeno *aquis* vertinimus Šengeno zonos valstybėse. Įgyvendindama šį prioritetą Inspekcija taip pat sieks aktyviai prisidėti prie Europos duomenų apsaugos valdybos (toliau – EDAV), jos pogrupių ir *ad hoc* darbo grupių veiklos.

Europos Komisijos 2019 m. gegužės 17 d. įgyvendinamuoju sprendimu, kuriuo pagal 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamento (ES) 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *aquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas, 5 straipsnį nustatytoje 2020–2024 m. daugiametėje vertinimo programoje numatytas Lietuvos Respublikos vertinimas pagal Tarybos reglamento (ES) Nr. 1053/2013 1 straipsnio 1 dalies a punktą. Atsižvelgiant į tai, 2022–2024 m. laikotarpiu Inspekcijos veikla taip pat bus nukreipta į pasirengimą minėtam vertinimui, atliekami auditai pagal Valstybinės

duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2020 m. balandžio 16 d. patvirtintą Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos auditų ir stebėsenos 2020–2025 m. planą Nr. 3R-345(1.14.).

Papildomai pažymėtina, kad Inspekcija ne tik prižiūri, kaip taikomas Reglamentas (ES) 2016/679, tačiau yra viena iš institucijų, atsakingų už Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo¹ taikymo priežiūrą. 2017 m. Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2002/58/EB (Reglamentas dėl privatumo ir elektroninių ryšių), kuriuo siekiama stiprinti asmenų teisių į privatų gyvenimą ir komunikacijos slaptumą apsaugą naudojant elektroninių ryšių paslaugas. Nors Reglamentas dėl privatumo ir elektroninių ryšių dar nepriimtas, tačiau, žvelgiant į ateitį, jis turės neišvengiamą įtaką Inspekcijai ir jos vykdomoms užduotims, todėl, atsižvelgdama į aplinkybes, Inspekcija ruošis šio teisės akto priėmimui ir taikymo pradžiai.

Be to, Europos Komisija, įgyvendindama 2020 m. paskelbtą Europos duomenų strategiją², parengė šių ES teisės aktų pasiūlymus: Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl Europos duomenų valdymo (Duomenų valdymo aktas)³, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės (Dirbtinio intelekto aktas) ir iš dalies keičiami tam tikri sąjungos teisėkūros procedūra priimti aktai⁴ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl suderintų sąžiningos prieigos prie duomenų ir duomenų naudojimo taisyklių (Duomenų aktas)⁵. Šiuose ES teisės aktų pasiūlymuose taip pat numatomos atitinkamos užduotys asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijoms, susijusius su asmens duomenų tvarkymo priežiūra, todėl Inspekcija taip pat ruošis šių teisės aktų priėmimui ir taikymo pradžiai.

Inspekcija, vykdydama užduotis, numatytas 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004, taip pat sieks Valstybinėje vartotojų apsaugos plėtros 2019–2027 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. liepos 10 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Valstybinės vartotojų apsaugos plėtros 2019–2027 metų programos patvirtinimo“, numatytų ES vartotojų apsaugos bendradarbiavimo įgyvendinimą užtikrinančių priemonių įgyvendinimo.

2021 metais atnaujintas bendradarbiavimas tarp Baltijos šalių (Lietuvos, Latvijos, Estijos) asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijų. Keičiamasi patirtimi, bendradarbiaujama EDAV darbo grupių veikloje bendrais strateginiais klausimais nustatant Baltijos šalių poziciją, planuojami bendri sektoriniai patikrinimai. 2022 metais Baltijos šalių priežiūros institucijų susitikimas planuojamas Vilniuje.

Pasaulyje susiklosčiusi neeilinė situacija dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos palietė ir Lietuvą, o kartu ir žymiai paveikė 2020–2021 m. Inspekcijos veiklą, pvz., kai kurių funkcijų tiesiog nebuvo galima vykdyti pilna apimtimi, pavyzdžiui, prevencinių tikrinimų vietoje, kitos priešingai, išaugo, ypač konsultacijų poreikis, tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Su pandemija susijusi situacija vertintina ir kaip rizikos veiksnys Inspekcijai siekiant 2022–2024 m. veiklos prioritetų. Kaip atskiri rizikos veiksniai siekiant veiklos prioritetų paminėtini nepakankamų finansinių išteklių skyrimas ir darbuotojų kaita bei jų trūkumas.

¹ Įgyvendinta 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių).

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52020DC0066>.

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52020PC0767>.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52021PC0206>.

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022PC0068&from=EN>.

IV SKYRIUS PROGRAMOS

Inspekcija yra asmens duomenų apsaugos priežiūros institucija, atliekanti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos priimto duomenų apsaugos teisės aktų paketo stebėseną Lietuvoje. Visoms ES valstybėms narėms bendri teisės aktai patobulino asmens duomenų apsaugos sistemą, suteikė galimybę žmonėms geriau kontroliuoti savo asmens duomenis ir paskatino žmonių pasitikėjimą viešuoju ir privačiuoju sektoriais bei teikiamomis skaitmeninėmis paslaugomis. Duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams numatytose asmens duomenų tvarkymo taisyklėse įtvirtintos priemonės, užtikrinančios saugesnį ir skaidresnį asmens duomenų tvarkymą, prisitaikymą prie nuolat didėjančio technologijų poveikio ir padedančios skaitmeninei ekonomikai įsitvirtinti bendroje ES vidaus rinkoje.

Inspekcija prisideda prie **Teisingumo sistemos plėtros programos**, įgyvendina funkcijų vykdymo programą **Duomenų apsaugos valdymas** ir rengia **Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programą**.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo 3 straipsnio 27 punktu Inspekcija vykdo veiklą **teisingumo** veiklos srityje. Inspekcija prisideda prie Teisingumo sistemos plėtros programoje numatyto Nacionalinio pažangos plano 8.1 uždavinio „**Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą**“ įgyvendinimo. Inspekcija prisideda prie Nacionalinės pažangos programos strateginių tikslų pasiekimo prisidedama prie Teisingumo sistemos plėtros programos pažangos priemonės „**Modernizuoti teisinės apsaugos procesus**“ įgyvendindama rezultato rodiklį – **Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis, proc.**

Be kita ko, Inspekcija 2022–2024 m. prisidės prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano vykdymo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane yra numatytas teisingumo ministro 8.1 strateginis darbas „Žmogaus teisių ir laisvių apsauga – teisėkūros prioritetasis“, kurio 8.1.12 veiksmas – „Įvykdyti viešąsias konsultacijas dėl Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo peržiūros, siekiant įvertinti jo veikimą ir priimti Vyriausybės sprendimą dėl teisinio reguliavimo spragų panaikinimo ir ES teisės įgyvendinimo“.

Inspekcija įgyvendina funkcijų vykdymo programą „**Duomenų apsaugos valdymas**“ ir valdymo programą – „**Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programa**“.

Programomis siekiama užtikrinti asmens duomenų tvarkymo teisėtumo kontrolę ne tik pagal Lietuvos, bet ir tarptautinius bei ES teisės aktus, ginti asmenų teisę į asmens duomenų apsaugą, plėsti duomenų valdytojų ir tvarkytojų supratimą apie pareigas asmens duomenų apsaugos srityje, užtikrinti Reglamente (ES) 2016/679 ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatyme įtvirtinto atskaitomybės principo taikymą, gerinti visuomenės informuotumą dėl duomenų subjektų teisių ir duomenų apsaugos priemonių taikymo, skatinti visuomenės nepakantumą pažeidimams, susijusiems su asmens duomenimis, ir ginti savo pažeistas teises.

Vykdydama funkcijų vykdymo programos tikslą „**Užtikrinti fizinių asmenų teisę į asmens duomenų apsaugą ir sudaryti sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui**“ (poveikio rodiklis – Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis) Inspekcija įgyvendins tęstinės veiklos uždavinį „Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą“ (poveikio rodiklis – Asmens duomenų

apsaugos sąlygų lygis). Uždaviniui įgyvendinti suplanuotos tokios tęstinės veiklos priemonės: „Vykdėti asmens duomenų apsaugos priežiūrą“, „Dalyvauti formuojant politiką“, „Vykdėti visuomenės švietimą asmens duomenų apsaugos srityje“, „Vykdėti ES ir kitus tarptautinius įsipareigojimus“, „Tvarkyti informacinius išteklius“.

Vykdydama valdymo programos tikslą – „**Užtikrinti fizinių asmenų teisę į asmens duomenų apsaugą ir sudaryti sąlygas laisvam asmens duomenų judėjimui**“ (rezultato rodiklis – Asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą, dalis, proc.) Inspekcija įgyvendins valdymo programos uždavinį „Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą“ (rezultato rodiklis – Asmenų, palankiai vertinančių Inspekcijos veiklą, dalis, proc.). Uždaviniui „Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą“ įgyvendinti suplanuotos tokios priemonės: „Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo kontrolė pagal asmens duomenų ir privatumo apsaugą reglamentuojančius teisės aktus“, „Tvarkyti informacinius išteklius“.

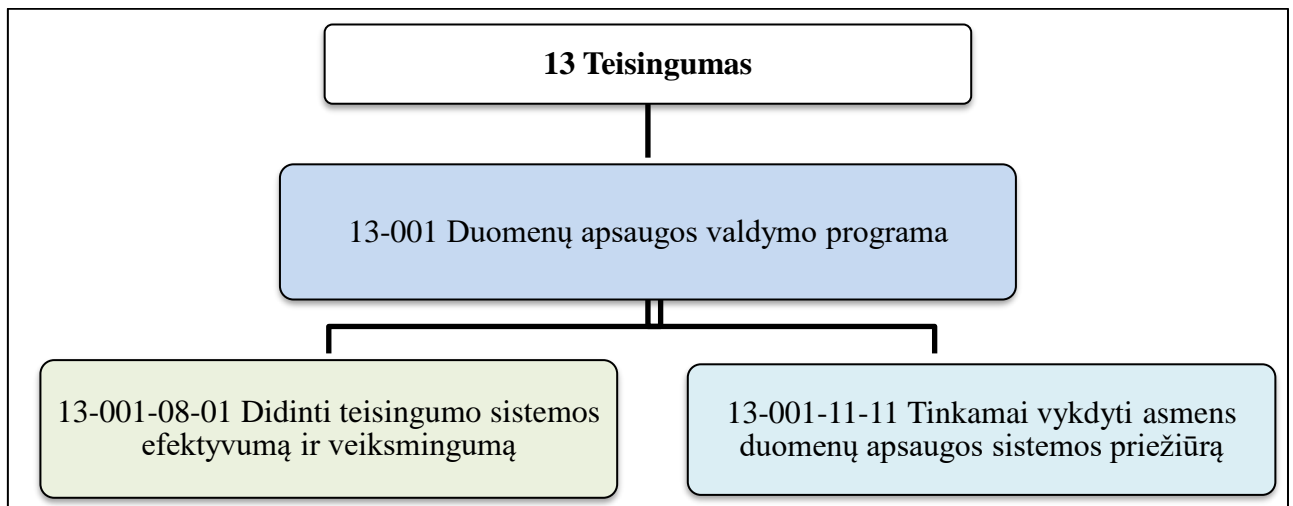
Programas įgyvendina Inspekcija. Programų koordinatorė – Inspekcijos direktoriaus pavaduotoja Danguolė Morkūnienė, tel. (8 5) 219 7272, el. paštas danguole.morkuniene@ada.lt

1 grafikas. 2021–2024 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas

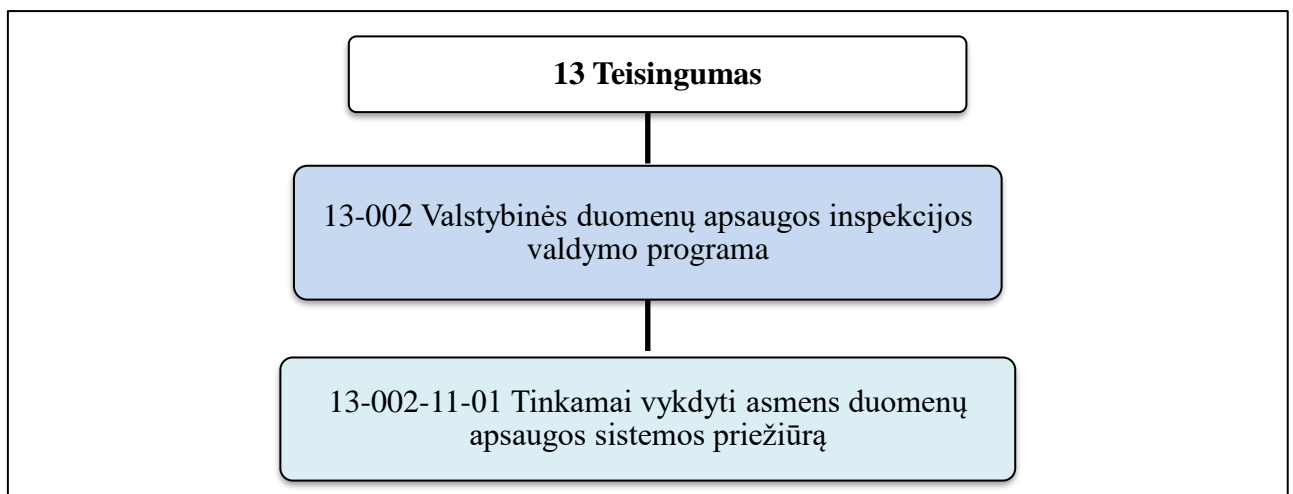

1 teisingumo srities 1.1. programa Duomenų apsaugos valdymas ir 1.2. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programa

2 grafikas. Duomenų apsaugos valdymo programa ir jų uždaviniai

3 grafikas. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programa ir jos uždaviniai

Valstybės veiklos srities, programos, uždavinio, priemonės kodas, požymis	Uždavinio, priemonės pavadinimas	Numatomi 2022 metų asignavimai				Numatomi 2023 metų asignavimai				Numatomi 2024 metų asignavimai				Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, NPP ir (arba) nacionalinės plėtros programos elemento kodas
		iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			iš viso	iš jų			
			išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti		išlaidoms		turtui įsigyti	
			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui			iš viso	iš jų darbo užmokesčiui		
1	2	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
	1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos													
	1.4. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos													
	1.5. dotacijos savivaldybių biudžetams													
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)													
	Iš viso programos pažangos ir regioninėms pažangos priemonėms finansuoti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms pažangos priemonėms													
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms pažangos priemonėms													
	Iš viso programos tęstinės veiklos priemonėms finansuoti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms tęstinės veiklos priemonėms													
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms tęstinės veiklos priemonėms													
	Iš viso programai finansuoti (1 + 2)	1 505	1 495	1 270	10	1 505	1 495	1 270	10	1 505	1 495	1 270	10	

4 lentelė. Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas (Vyriausybės programos įgyvendinimo planas, NPP, PP)
		2021	2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7
13-001	Duomenų apsaugos valdymas (F)					NPP, PP
13-001-11-11	1 uždavinys: Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą					
E-13-001-11-11-01	Asmens duomenų apsaugos sąlygų lygis, proc.	60	62	63	64	
13-001-11-11 -01	1 uždavinio 1 priemonė: Vykdyti asmens duomenų apsaugos priežiūrą					
R-13-001-11-11-01-01	Planinių patikrinimų pagal kontrolinius klausimynus dalis, proc.	100	–	–	–	
R-13-001-11-11-01-02	Išnagrinėtų skundų skaičiaus padidėjimas, palyginti su praėjusiais metais, proc.	0,1	–	–	–	
13-001-11-11-02	1 uždavinio 2 priemonė: Dalyvauti formuojant politiką					
R-13-001-11-11-02-01	Teisės aktuose nustatytais terminais įvertintų teisės aktų projektų dalis, proc.	79	–	–	–	
13-001-11-11-03	1 uždavinio 3 priemonė: Vykdyti visuomenės švietimą asmens duomenų apsaugos srityje					
R-13-001-11-11-03-01	Parengtų visuomenės švietimo priemonių skaičius	221	–	–	–	
13-001-11-11-04	1 uždavinio 4 priemonė: Vykdyti ES ir kitus tarptautinius įsipareigojimus					
R-13-001-11-11-04-01	Europos duomenų apsaugos valdybos, jos pogrupių ir kitų ES ir tarptautinių darbo grupių posėdžių, kuriuose dalyvavo Inspekcijos atstovai, skaičius	90	–	–	–	
13-001-11-11-05	1 uždavinio 5 priemonė: Tvarkyti informacinius išteklius					
R-13-001-11-11-05-01	Sutvarkyti turimi informaciniai ištekliai, proc.	100	–	–	–	
13-002	Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdymo programa (V)					

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės				Susijęs strateginio planavimo dokumentas (Vyriausybės programos įgyvendinimo planas, NPP, PP)
		2021	2022	2023	2024	
1	2	3	4	5	6	7
13-002-11-01	Uždavinys: Tinkamai vykdyti asmens duomenų apsaugos sistemos priežiūrą (V)					
R-13-002-11-01-01	Asmenų, palankiai vertinančių inspekcijos veiklą, dalis, proc.	86	82	83	83	
13-002-11-01-01	Priemonė Nr. 1: Asmens duomenų tvarkymo teisėtumo kontrolė pagal asmens duomenų ir privatumo apsaugą reglamentuojančius teisės aktus					
R-13-002-11-01-01-01	Planinių patikrinimų pagal kontrolinius klausimynus dalis, proc.	–	100	100	100	
R-13-002-11-01-01-02	Išnagrinėtų skundų skaičiaus padidėjimas, palyginti su praėjusiais metais, proc.	–	4	4	5	
R-13-002-11-01-01-03	Teisės aktuose nustatytais terminais įvertintų teisės aktų projektų dalis, proc.	–	86	86	87	
R-13-002-11-01-01-04	Inspekcijos darbuotojų, dalyvavusių kvalifikacijos kėlimo kursuose ir mokymuose, skaičius	–	40	40	40	
13-002-11-01-02	Priemonė Nr. 2: Tvarkyti informacinius išteklius					
R-13-002-11-01-02-01	Tinkamai sutvarkyti turimi informaciniai ištekliai, proc.	–	100	100	100	

**VI SKYRIUS
ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI**

7 lentelė. Informacija apie įstaigos (ministro valdymo srities įstaigų) žmogiškuosius išteklius (vnt.) ir asignavimus jiems išlaikyti (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	2021 metai			2022 metai			2023 metai			2024 metai		
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija	38	37	946,0	52	51	1 270,0	52	51	1 270,0	52	51	1 270,0
	Iš viso:	38	37	946,0	52	51	1 270,0	52	51	1 270,0	52	51	1 270,0

Reglamento (ES) 2016/679 52 straipsnio 4 dalis ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR 42 straipsnio 4 dalis numato, kad kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kiekvienai priežiūros institucijai būtų suteikti žmogiškieji, techniniai ir finansiniai ištekliai, patalpos ir infrastruktūra, kurie yra būtini, kad ji veiksmingai atliktų savo užduotis ir naudotųsi savo įgaliojimais, įskaitant užduotis ir įgaliojimus, vykdytinus savitarpio pagalbos srityje, bendradarbiaujant ir dalyvaujant EDAV veikloje.

2020 m. Europos Komisijos komunikate akcentuojama didesnių žmogiškųjų ir finansinių išteklių svarba asmens duomenų apsaugos priežiūros veiklai⁶. Tam pritariama ir 2021 m. kovo 25 d. Europos Parlamento rezoliucijoje⁷.

Svarbu kelti Inspekcijos autoritetą, suteikti resursus, leidžiančius sekti technologines naujoves ir vertinti jų įtaką asmens duomenų apsaugai bei sudarančius galimybes kelti kvalifikaciją ir bendradarbiauti tarptautiniu lygiu. Atsižvelgiant į išaugusias veiklos apimtis ir siekiant užtikrinti Inspekcijai paskirtų funkcijų vykdymą ir priežiūros institucijos paslaugomis suinteresuotų asmenų poreikius, būtinas institucijos stiprinimas skiriant papildomų žmogiškųjų išteklių.

Teisingumo ministerijos Centralizuoto audito skyrius 2021 m. gegužės 27 d. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos žmogiškųjų išteklių valdymo vidaus audito ataskaitos Nr. 1V-10 (toliau – Vidaus audito ataskaita) išvadose pažymėjo, kad „VDAI funkcijų vykdymo apimtys ir atitiktis (apimties aspektu) teisės aktų reikalavimams yra nepakankama, t. y. dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo dalis funkcijų yra nevykdomos, vykdomos pavėluotai arba ne pilna apimtimi, kas neužtikrina gero administravimo principo laikymosi ir visų rizikų tinkamo valdymo. VDAI skaičiavimų pagrindu nustatytas 32 papildomų pareigybių poreikis.⁸“ Taip pat Vidaus audito ataskaitoje pateikiama rekomendacija – „Siekiant užtikrinti tinkamą VDAI pavestų funkcijų vykdymą, VDAI rekomenduotina inicijuoti papildomų pareigybių steigimo klausimo sprendimą.“

Pastebėtina, kad 2021 m. rugpjūčio mėn. neformalaus ministrų pasitarimo „Dėl ministrų valdymo sritims, taip pat kitiems valstybės biudžeto asignavimų valdytojams planuojamų maksimalių

⁶ 2020-06-24 Europos Komisijos komunikate Europos Parlamentui ir Tarybai COM(2020) 264 „[Duomenų apsauga kaip daugiau galių suteikimo piliečiams ir ES požiūriu į perėjimą prie skaitmeninių technologijų pagrindas – dveji metai taikant Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą](#)“ (toliau – Komunikatas) pažymėta, kad daugelis valstybių narių parėmė reikalingais žmogiškaisiais, techniniais ir finansiniais ištekliais priežiūros institucijas. Apskritai beveik visų nacionalinių duomenų apsaugos institucijų (2016–2019) darbuotojų skaičius padidėjo 42 proc., o biudžetas – 49 proc. Vis dėlto valstybių narių skirtumai akivaizdūs. Santykinai daugiausiai padidintas Airijos, Nyderlandų, Islandijos, Liuksemburgo ir Suomijos institucijų darbuotojų skaičius.

⁷ [2021-03-25 Europos Parlamento rezoliucijoje „Dėl Komisijos vertinimo ataskaitos dėl Bendrojo duomenų apsaugos reglamento įgyvendinimo praėjus dvejimėms metams nuo jo taikymo pradžios“ \(2020/2717\(RSP\)\)](#) pastebima, kad daug priežiūros institucijų neturi pakankamai žmogiškųjų, techninių ir finansinių išteklių, patalpų ir infrastruktūros, kad galėtų veiksmingai atlikti savo užduotis ir vykdyti savo įgaliojimus, be to, trūksta specialių techninių darbuotojų daugumoje priežiūros institucijų visoje ES, dėl to sunku atlikti pavestas funkcijas. Taip pat stebima didėjanti neatitiktis tarp priežiūros institucijų pareigų apsaugoti asmens duomenis ir tam skirtų išteklių. Svarbu, kad ES priežiūros institucijos, taip pat EDAV turėtų pakankamai finansinių, techninių ir žmogiškųjų išteklių, kad galėtų greitai ir išsamiai nagrinėti vis daugiau daug išteklių reikalaujančių ir sudėtingų bylų, ir koordinuoti bei palengvinti priežiūros institucijų bendradarbiavimą, siekiant tinkamai stebėti Reglamento (ES) 2016/679 taikymą ir apsaugoti pagrindines teises ir laisves.

⁸ Vidaus audito ataskaitoje nurodoma, kad „įvertinus VDAI prognozėse taikomą skaičiavimą, skiriant minimalų darbo valandų kiekį funkcijų veiklų / procesų vykdymui, darytina išvada, kad VDAI pateikti prognostiniai skaičiavimai yra tikėtini. Siekiant užtikrinti, kad VDAI savalaikiai ir kokybiškai atliktų jai teisės aktais priskirtas funkcijas, susijusias su ES ir tarptautinių įsipareigojimų vykdymu, rekomenduotina spęsti VDAI žmogiškųjų bei finansinių išteklių didinimo klausimą. VDAI vadovui rekomenduotina teisės aktų nustatyta tvarka inicijuoti papildomų pareigybių steigimo klausimo nagrinėjimą.“

valstybės biudžeto asignavimų sumų 2022–2024 m. strateginių veiklos planų projektams parengti“ metu priimtais protokolo sprendimais Inspekcijai papildomai skirta pagal Reglamentą (ES) 2016/679 numatytoms naujoms ir išplėstoms esamoms funkcijoms vykdyti papildomos 10 pareigybių. Taigi išlieka poreikis papildomoms pareigybėms įsteigti. Atsižvelgiant į šį poreikį Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. [nutarimu](#) Nr. 1117 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 „Dėl valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ Inspekcijai skirtų pareigybių skaičius padidintas 14 naujų pareigybių. Nutarimas įsigaliojo 2022 m. sausio 1 d.

Inspekcijos žmogiškųjų išteklių poreikio analizė, atlikta žmogiškųjų išteklių audito metu

	Patvirtintas pareigybių kiekis iki 2021-12-21	Faktinis užimtų pareigybių kiekis 2020 m.	Reikalingas pareigybių kiekis 2020 m. padarytiems darbams	Reikalingas pareigybių kiekis 2020 m. būtiniams darbams	Planuojamas pareigybių kiekis strateginiam 2022–2024 m. laikotarpiui
Administracija	2	2	2	2	2
Administravimo skyrius	6	6	6,2	6,2	8,0
Priežiūros skyrius	16	14	17,8	29,2	36,7
Informacinių technologijų skyrius	5	4,5	5,0	5,7	10,6
Teisės skyrius	9	7	8,8	9,3	12,6
Iš viso	38	33,5	39,8	52,4	69,9

Inspekcijos veiklos rodikliai 2017–2021 m.

Veikla	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Gauta asmenų skundų	480	859	880	1 081	1 164
Išnagrinėta asmenų skundų	490	619	995	971	972
Atlikta patikrinimų	91	141	112	64	16
Suteikta išankstinių konsultacijų	–	0	4	8	8
Suteikta konsultacijų	5 697	6 298	4 568	5 494	10 251
Derinta teisės aktų	328	623	630	662	654
Išnagrinėta įmonei privalomų taisyklių (angl. BCR)	15	13	61	153	162
Gauta ir nagrinėta pranešimų apie asmens duomenų saugumo pažeidimus	7	100	175	181	239
Parengta visuomenės informavimo priemonių	136	233	171	172	160
Parengta metodinių dokumentų	6	10	20	15	25
Skaityta pranešimų renginiuose	33	63	31	39	36
Dalyvauta darbinuose susitikimuose su viešuoju ir privačiu sektoriais	69	93	88	43	101
Dalyvauta Europos duomenų apsaugos valdybos ir kitų tarptautinių darbo grupių veikloje	0	24	32	95	90

Teikta nuomonė Lietuvos pozicijoms ar pastabos dėl ES teismo bylų	48	70	46	67	110
Rengti atsakymai į tarptautinius paklausimus	7	10	60	90	62
Užregistruota duomenų apsaugos pareigūnų	–	1 470	601	456	265
Užregistruota raštų (gauti, siunčiami, vidaus)	19 422	17 914	16 828	18 229	16 465

Stebint Inspekcijos veiklos apimtį matyti, kad jos turi tendenciją augti, o pati Inspekcija įtakos jų mažėjimui daryti negali. Tikėtina, kad veiklos apimtys ir toliau augs, o patys asmens duomenų apsaugos klausimai sudėtingės, atsižvelgiant į didėjančią duomenų subjektų informuotumą, atsirandančias naujas technologijas ir mokslo vystymąsi. Atkreiptinas dėmesys, kad Inspekcijos kompetencija susijusi ne su vienu ES ar nacionalinio teisės akto priežiūra⁹.

2021 m. Inspekcija ir toliau susiduria su iššūkiu, kaip įgyvendinti 2018 m. europinės asmens duomenų apsaugos reformos numatytas naujas ar išplėstas esamas funkcijas. Reprezentatyvaus 2020 m. Lietuvos gyventojų tyrimo apie asmens duomenų apsaugą duomenimis, apie Reglamente (ES) 2016/679¹⁰ nustatytus reikalavimus organizacijoms ir žmonėms suteiktas teises žino 73 proc. Lietuvos gyventojų. Apie Inspekciją, kaip priežiūros instituciją, žino 65 proc. gyventojų. 78 proc. gerai ir labai gerai vertina Inspekciją teikiamas paslaugas. Net 81 proc. Lietuvos gyventojų svarbu, kas, kaip ir kokius jų asmens duomenis tvarko. Visuomenės informuotumas apie asmens duomenų apsaugą ir supratimas, kad asmens duomenų apsauga yra pamatinė teisė ir vertybė Lietuvoje didėja. Tai aukšti informuotumo apie asmens duomenų apsaugą ir priežiūros veiklą rodikliai, pasiekti didelėmis pastangomis. Nors Inspekcija 2020 m. pilna apimtimi dar nebuvo pradėjusi vykdyti tiek Reglamente (ES) 2016/679, tiek kituose nacionaliniuose ir ES teisės aktuose numatytų naujų funkcijų, nes, be kita ko, laukiama EDAV žingsnių, kurie būtų bendrai taikomi visų ES asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijų, žmogiškųjų išteklių trūkumas yra ir buvo kasdienėje Inspekcijos veikloje nuolat jaučiama problema.

Pastaraisiais metais Inspekcijos veiklos procesai buvo optimizuoti, tačiau daugelis Inspekcijos veiklos rodiklių ir toliau augo, o veiklos apimtys ir toliau išliko tokios pat didelės. Be to, dėl COVID-19 pandemijos išaugus skaitmeninių paslaugų apimtims, asmens duomenų saugumo užtikrinimas tapo dar aktualesnis.

Inspekcija skiria nemažai dėmesio dalyvavimui įvairiuose ES lygmeniu inicijuojamuose projektuose, skirtuose spręsti asmens duomenų apsaugos klausimus tiek Lietuvoje, tiek ir už ES ribų.

ES valstybių narių duomenų apsaugos priežiūros institucijos, tarp jų ir Inspekcija, siekdamos įgyvendinti duomenų apsaugos reforma sukurtus mechanizmus, padedančius duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams laikytis asmens duomenų tvarkymo taisyklių ir įrodyti, kad jų laikomasi, sukūrė minimų mechanizmų įgyvendinimo taisykles. Taigi, vykstantys procesai sąlygojo naujų Inspekcijos funkcijų vykdymo pradžią – Inspekcija pradėjo vykdyti naujas veiklas, susijusias su asociacijų ir kitų įstaigų parengtų elgesio kodeksų derinimu bei tvirtinimu, sertifikavimo įstaigų akreditavimu ir sertifikavimo įstaigų sukurtų sertifikavimo kriterijų tvirtinimu.

⁹ [Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. rugsėjo 25 d. nutarimas Nr. 1156 „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatų patvirtinimo“](#).

¹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos [reglamentas](#) (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas).

Pasikeitus asmens duomenų apsaugos mechanizmams bei įtvirtinus nacionalinių priežiūros institucijų, įskaitant Lietuvos, privalomą indėlį į EDAV ir jos pogrupių veiklą, pradėtos vykdyti naujos ar aktyviau vykdomos esamos funkcijos, pavyzdžiui, dalyvaujama derinant įmonei privalomų taisyklių projektus, tiek kaip įmonei privalomų taisyklių vertinimo komandų nariu, tiek EDAV nuomonių projektų bendraautoriais, vykstama į EDAV ir jos pogrupius, kuriuose rengiami ir derinami EDAV priimami dokumentai (nuomonės, gairės ir kt.), dalyvaujama, kaip bendraautorai rengiant EDAV dokumentus, keičiamasi nuomone su kitomis ES priežiūros institucijomis (per priežiūros informacinę sistemą IMI ar naudojantis EDAV įrankiu *Confluence*), su kuriomis planuojami bendri patikrinimai, bendradarbiaujama su ES ir Europos ekonominės erdvės valstybėmis dėl nuoseklumo užtikrinimo mechanizmo taikymo nagrinėjant skundus.

Pastebėtina, kad EDAV yra primygtinai akcentuojama Reglamento (ES) 2016/679 taikymo nuoseklumui užtikrinti keitimosi tarp priežiūros institucijų patirtimi svarba, todėl ateityje planuojamos įvairios trukmės priežiūros institucijų specialistų stažuotės. Inspekcija planuoja siųsti darbuotojus perimti kitų priežiūros institucijų patirties, taip pat – priimti užsienio specialistus.

Be kita ko, ES teisės aktais numatytos ir papildomai ateityje dar planuojamos plėsti Inspekcijos funkcijos, pavyzdžiui, užtikrinančios ES informacinių sistemų priežiūrą: numatytas nacionalinių prieigų prie šių sistemų auditas, periodiniai patikrinimai ir pan.

Vykstant Europolo, Šengeno II, Vizų, Muitinės ir Eurodac bendradarbiavimo valdybų posėdžiams, kuriuose privalo dalyvauti ir Lietuvos atstovai, valstybių narių atstovų nuolat yra prašoma prisijungti prie šiose valdybose sudaromų darbo grupių, kurios rengia pozicijas, atskaitas, kreipimosi laiškus, dokumentus, reikalingus vykdant valdybų funkcijas. Dėl personalo trūkumo tokioms darbo grupėms Lietuva neturi galimybės paskirti savo atstovų.

Europos Komisija taip pat nuolat ragina ES valstybes nares deleguoti nacionalinius ekspertus į Šengeno vertinimo misijas. Inspekcija nuo 2018 m. nėra delegavusi nė vieno eksperto. Šiuo metu Europos Komisija, susidūrusi su šia problema, tobulina Šengeno *acquis* vertinimo ir stebėsenos mechanizmą, numatant prievolę iš kiekvienos ES valstybės narės paskirti tam tikrą skaičių ekspertų. Inspekcija turi turėti realią galimybę deleguoti asmenis į Šengeno vertinimo misijas, tuo pačiu užtikrinant ir kitų jai pavestų funkcijų tinkamą atlikimą ir sudaryti sąlygas tokiems valstybės tarnautojams kelti savo kvalifikaciją, atsižvelgiant į jiems keliamus reikalavimus (Tarybos reglamento (ES) Nr. 1053/2013¹¹ 13 straipsnis). Vertinimuose dalyvaujantys ekspertai turi turėti tinkamą kvalifikaciją ir išsamių teorinių žinių bei praktinės patirties srityse, kurioms taikomas vertinimo mechanizmas, taip pat gerai išmanyti vertinimo principus, procedūras bei metodus ir gebėti sėkmingai bendrauti.

Inspekcijos veikla dažnai neapsiriboja tiesioginių funkcijų vykdymu. Tenka nemažai išteklių skirti ir tokioms veikloms, kurios nėra susijusios su asmens duomenų tvarkymu, tačiau netinkamai įgyvendinus tam tikras priemones jau galimi ir Reglamento (ES) 2016/679 pažeidimai. Konkrečiu atveju tai pasakytina apie viešojo sektoriaus institucijų pareigą atverti duomenis. Inspekcija šioje srityje veikia prisidėdama ne tik metodinėmis rekomendacijomis, bet ir kitais būdais, pavyzdžiui, dalyvaudama susitikimuose, kuriuose sprendžiami duomenų atvėrimo klausimai, teikdama konsultacijas ir pan. Ne veltui Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto Aukštųjų technologijų, inovacijų ir skaitmeninės ekonomikos pakomitečio 2021 m. gegužės 17 d. protokole Nr. 108-PP-8 nurodoma: „rekomenduoti Lietuvos Respublikos Vyriausybei: spręsti Valstybinės

¹¹ 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) [Nr. 1053/2013](#), kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas, ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą.

duomenų apsaugos inspekcijos finansavimo ir veiklos tęstinumo ilgalaikėje ir trumpalaikėje perspektyvoje klausimus, užtikrinant tinkamą žmogiškųjų išteklių resursą, kuris leistų Inspekcijai įdarbinti reikiamą skaičių šios srities ekspertų“.

Inspekcijos valstybės tarnautojų vykdomos funkcijos reikalauja itin aukštos kvalifikacijos specialistų (tai akcentuoja ne tik Europos Komisija, bet ir Europos Parlamentas), kurie gebėtų vykdyti ne tik jiems pavestas užduotis nacionaliniu, bet ir tarptautiniu mastu. Be to, vykstanti nuolatinė konkurencija su privačiu sektoriumi dėl tokių specialistų poreikio reikalauja didesnių asignavimų darbo užmokesčiui, siekiant ne tik pritraukti kvalifikuotus specialistus, bet ir juos išlaikyti, tuo užtikrinant stabilesnę Inspekcijos funkcijų vykdymą (natūrali kaita visuomet išlieka). Esama situacija su nekonkurencingu ir proporcingai neaugančiu darbo užmokesčiu lemia valstybės biudžeto lėšomis išugdytų specialistų nutekėjimą į privatų sektorių. Atsižvelgiant į tai, yra siūlytinos svarstyti alternatyvos dėl asignavimų darbo užmokesčiui, kad būtų įsteigtos valstybės tarnautojų pareigybės (su koeficientu 10,0 ir 14,5). Pirmuoju atveju (skirti asignavimai pareigybei įsteigti nustatant koeficientą 10,0) esant esamai situacijai rizikos gali būti nesuvaldytos, tai reiškia, kad ir toliau vyks potencialo nutekėjimas, darbuotojų kaita bus didelė, nebus užtikrintas nenutrūkstamas funkcijų vykdymas.

Be kita ko, Inspekcija aktyviai dalyvauja ES lygmeniu inicijuojamuose projektuose, skirtuose spręsti asmens duomenų apsaugos klausimus tiek Lietuvoje, tiek ir už ES ribų. Pavyzdžiui, 2021–2023 m. Inspekcija, bendradarbiaudama su Mykolo Romerio universitetu, pradėjo vykdyti dvejų metų trukmės projektą „Sprendžiant privatumo paradoksą 2: aukštų duomenų apsaugos, kaip pagrindinės teisės, standartų skatinimas darbo vietoje“ (toliau – SolPriPa 2 WORK). Tai darbdavių ir darbuotojų informuotumo didinimo projektas apie asmens duomenų apsaugą darbo vietoje. 2020 m. lapkričio 26 d. pasirašyta dotacijų sutartis Nr. 101005544 – SOLPRIPA 2 WORK – REC-AG-2020 / REC-RDAT-TRAI-AG-2020 tarp ES, Inspekcijos ir Mykolo Romerio universiteto. Šis projektas yra „SolPriPa“ projekto tęsinys, 80 proc. finansuojamas Europos Komisijos lėšomis pagal ES Teisių, lygybės ir pilietiškumo programą (2014–2020). Viso „SolPriPa 2 WORK“ projekto vertė 283 095,25 Eur (Inspekcijai skirtos lėšos – 112 394,94 Eur, Inspekcijos indėlis – 22 478,99 Eur). Įgyvendinus šį projektą smulkiojo ir vidutinio verslo bei kitos verslo įmonės, viešasis sektorius ir darbuotojai turės galimybę lengvai naudotis parengtomis skaitmeninėmis praktinėmis priemonėmis, kurios padės geriau suprasti pagrindinius duomenų apsaugos klausimus darbo santykiuose. Tikimasi, kad bendra netolerancija dėl netinkamo asmens duomenų tvarkymo darbo santykiuose gerokai padidės.
